

Overheidsfinanciën volgens Sixpack-richtlijn - aansluitingstabel

Beschrijving van verschillen met publicaties in de nationale rekeningen

Centraal Bureau voor de Statistiek, juni 2015

De Enhanced Economic Governance package heeft als doel het toezicht op de macro-economie in Europa te verbeteren en daarbij de hervorming van het Stabiliteits- en groeipact te ondersteunen. Dit pakket van wetgevende maatregelen bestaat uit vijf verordeningen en één richtlijn, en wordt daardoor ook wel Sixpack genoemd.

Volgens de EU-richtlijn 2011/85 moet Nederland administratieve gegevens over de inkomsten en uitgaven van de overheid publiceren, met daarbij een uitleg over hoe deze nieuwe gegevens verschillen van de reeds bestaande publicaties.

De Sixpack publicaties over administratieve inkomsten en uitgaven vallen uiteen in 2 onderdelen: 1) maandgegevens over de inkomsten en uitgaven van de centrale overheid en de sociale zekerheidsfondsen en 2) gegevens per kwartaal over de inkomsten en uitgaven van de lokale overheid.

Inkomsten en uitgaven van de centrale overheid en de socialezekerheidsfondsen (SZF) worden al per kwartaal en per jaar gepubliceerd in de nationale rekeningen. Met ingang van februari 2014 worden ook maandgegevens gepubliceerd conform de Sixpack-richtlijn. Deze maandcijfers zijn niet direct te vergelijken met de kwartaal- en jaarcijfers in de nationale rekeningen, doordat de maandcijfers op kasbasis worden gepubliceerd. Ook is de boekingswijze op een aantal punten niet gelijk aan die in de nationale rekeningen.

Onder de sector lokale overheid vallen naast de decentrale overheid (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen) nog overige lokale overheden, zoals scholen, openbare bibliotheken en musea. Inkomsten en uitgaven van de sector lokale overheid worden al per kwartaal en per jaar gepubliceerd in de nationale rekeningen, volgens de richtlijnen van het Europees systeem van rekeningen (ESR). Met ingang van het eerste kwartaal 2014 worden ook kwartaalgegevens gepubliceerd conform de Sixpack-richtlijn. Deze kwartaalcijfers zijn niet direct te vergelijken met de kwartaal- en jaarcijfers in de nationale rekeningen.

Bij decentrale overheden sluiten de kwartaalcijfers conform Sixpack direct aan op de gegevens zoals deze door de berichtgevers zijn aangeleverd. Dit betekent dat deze cijfers volgens de eigen verslagleggingsstandaarden zijn samengesteld en daarmee afwijken van cijfers die volgens de standaard van het ESR zijn samengesteld. Tot slot worden er geen correcties gemaakt voor mogelijke foutieve boekingen in de aangeleverde gegevens. Als een berichtgever echter gegevens van zeer slechte kwaliteit levert dan worden deze gegevens niet gebruikt, maar bijgeraamd. Bij de overige lokale overheden zijn geen directe bronnen beschikbaar op kwartaalbasis. De ramingen zijn gebaseerd op de gegevens van het ministerie van Financiën en de loongegevens die het CBS via de Belastingdienst en het UWV ontvangt.

Voor transparantie en uitleg is deze aansluitingstabel gemaakt met een beschrijving van de verschillen tussen de administratieve maand- en kwartaalcijfers conform Sixpack en de kwartaal- en jaarcijfers in de nationale rekeningen.

	Centrale overheid	Socialezekerheidsfondsen	Lokale overheid
Bronnen	<i>Rijk</i>	<i>SZF</i>	<i>Decentrale overheid</i>
	<p>Primaire bron Type Kascijfers via het ministerie van Financiën Frequentie Maandelijks Toelichting Het CBS ontvangt maandelijks kascijfers over de inkomsten en uitgaven van de kerndepartementen (ministeries exclusief agentschappen) en de begrotingsfondsen. De kascijfers bevatten alleen gegevens binnen begrotingsverband.</p> <p>Toevoeging I Type Kascijfers via Belastingdienst Frequentie Maandelijks Toelichting Het CBS ontvangt maandelijks via de Belastingdienst een overzicht van de ontvangen belastingen.</p> <p>Toevoeging II Type Raming/enquête Frequentie Maandelijks Toelichting De inkomsten en uitgaven van de agentschappen worden geraamd op basis van begrotingen en jaarcijfers uit het verleden. De jaarcijfers en begrotingen waar de raming op wordt gebaseerd, zijn op transactiebasis in plaats van op kasbasis. Door het ontbreken van verdere informatie wordt hier niet voor gecorrigeerd. Tien grote agentschappen worden tevens op kwartaalbasis waargenomen door middel van een enquête.</p>	<p>Primaire bronnen I Type Kasstroomrapportage Frequentie Maandelijks Toelichting Het CBS ontvangt maandelijks kascijfers over de inkomsten en uitgaven van de fondsen die worden beheerd door het UWV. Het betreft hier cijfers van de fondsen AOF, AWF, SFN, UFO, WHK, AFJ en TF.</p> <p>Primaire bronnen II Type Kasstroomrapportage Frequentie Maandelijks Toelichting Het CBS ontvangt maandelijks kascijfers over de inkomsten en uitgaven van de fondsen die worden beheerd door het SVB. Het betreft hier cijfers van de AOW en de ANW en een twintigtal andere fondsen.</p> <p>Primaire bronnen III Type Kasstroomrapportage Frequentie Maandelijks Toelichting Het CBS ontvangt maandelijks kascijfers over de inkomsten en uitgaven van de fondsen die worden beheerd door het Zorninstituut Nederland (ZIN). Het betreft hier cijfers van de AWBZ en de ZVW.</p> <p>Toevoeging I Type Jaarverslagen (Nza en CAK), kwartaalbestanden (ZiN) Frequentie jaarlijks, per kwartaal. Toelichting De Nza en het CAK behoren ook tot de SZF. Het betreft hier personeels- en apparaatskosten en rijksbijdragen waarmee deze instellingen bekostigd worden. Omdat het hier om relatief zeer kleine bedragen gaat waarover geen maandelijkse informatie beschikbaar is worden deze instellingen bijgeraamd op basis van jaar- en kwartaalcijfers. Ook voor het ZIN worden personeels- en apparaatskosten bijgeraamd omdat deze missen in bovengenoemde bron.</p> <p>Toevoeging II Type Kascijfers via Belastingdienst Frequentie Maandelijks Toelichting Enkele premie-gegevens worden via de Belastingdienst waargenomen. Het gaat hier om de premiescijfers van de AWBZ, de ZVW en de WKC.</p>	<p>Primaire bron Type Baten en lasten Frequentie Per kwartaal Toelichting Het CBS ontvangt elk kwartaal de gegevens over de baten en lasten van alle provincies en waterschappen, en van een deel van de gemeenschappelijke regelingen en gemeenten. Alleen gemeenten met meer dan 20.000 inwoners hoeven gegevens aan te leveren. Bij de gemeenschappelijke regelingen zijn dit alleen de organisaties met een lastentotaal van meer dan 20 miljoen euro op jaarbasis. De gegevens worden aangeleverd conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV, voor waterschappen is dit het BBV-W). De gegevens worden getypeerd naar economische categorie (zoals lonen, rente en uitkeringen in geld of natura) en naar functie (zoals verkeer en vervoer, onderwijs, sociale voorzieningen).</p> <p>Bijraming I Methode Gemeenten met minder dan 20.000 inwoners (gemeenten grootteklasse 6, 7 en 8) sturen op kwartaalbasis geen Iv3 naar het CBS. Zij doen dit wel op jaarbasis. De bijraming voor deze gemeenten wordt berekend door het totaal van de gegevenssets van de gemeenten met 20 tot 50 duizend inwoners te vermenigvuldigen met de verhouding tussen het totale inwoneraantal van de kleine gemeenten gedeeld door het totaal aantal inwoners van de gemeenten met 20 tot 50 duizend inwoners. Anders gezegd: er wordt opgehoogd op basis van inwoneraantal. De omvang van deze bijraming is ongeveer 10 procent van de totale baten en lasten van gemeenten.</p> <p>Bijraming II Methode Gemeenschappelijke regelingen (GR) met een lastentotaal op jaarbasis van minder dan 20 miljoen euro sturen geen Iv3 naar het CBS, niet op kwartaalbasis en ook niet op jaarbasis. Het CBS ontvangt wel de (papieren) begroting van deze GR. Op basis van deze gegevens maakt het CBS handmatig voor elke individuele GR een Iv3 met jaarcijfers (dit wordt ook wel een handmatige imputatie genoemd). Dit gebeurt gemiddeld eens per drie jaar. De geïmputeerde Iv3-gegevens van oude jaren worden opgehoogd met de ontwikkeling van grote GR's met dezelfde activiteiten (die wel worden waargenomen) naar het huidige jaar t. De jaargegevens worden gelijkmatig verdeeld over de kwartalen. De omvang van deze bijraming is ongeveer 10 procent van de totale lasten en baten van gemeenschappelijke regelingen.</p> <p>Bijraming III Methode Indien een berichtgever (gemeente, GR, provincie of waterschap) geen Iv3 aanlevert of een Iv3 aanlevert van zeer slechte kwaliteit dan wordt voor deze berichtgever handmatig een Iv3 samengesteld (imputatie). Deze imputatie wordt gebaseerd op een eerdere ontvangen Iv3 van deze berichtgever (eerdere kwartaal-, jaar- en/of begrotingscijfers) en de ontwikkelingen die waargenomen worden in de groep die wel aangeleverd heeft. Dit type bijraming komt sporadisch voor.</p>
	<i>Overige centrale overheidsinstellingen</i>		<i>Overige lokale overheidsinstellingen</i>
	<p>Bron I Type Kascijfers via het ministerie van Financiën Frequentie Maandelijks Toelichting De inkomsten en uitgaven van het wetenschappelijk onderwijs, de publieke instellingen zonder winstoogmerk en de publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties worden afgeleid van de bijdragen van het Rijk. Deze rijksbijdragen zijn uitkomstig uit de primaire bron van het Rijk.</p> <p>Bron II Type Aangiftecijfers van de Belastingdienst Frequentie Maandelijks Toelichting Het CBS ontvangt maandelijks via de Belastingdienst en UWV loongegevens over het wetenschappelijk onderwijs en de instellingen zonder winstoogmerk.</p> <p>Bron III Type Raming Frequentie Maandelijks Toelichting De raming van de inkomsten en uitgaven van het wetenschappelijk onderwijs, de instellingen zonder winstoogmerk en de publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties wordt voltooid door gebruik te maken van jaarcijfers uit het verleden en begrotingen. De jaarcijfers en begrotingen waar de raming op wordt gebaseerd, zijn op baten-lasten basis in plaats van op kasbasis. Door het ontbreken van verdere informatie wordt hier niet voor gecorrigeerd.</p>		<p>Bron I Type Kascijfers via het ministerie van Financiën Frequentie Maandelijks Toelichting De inkomsten en uitgaven van het bekostigd onderwijs (exclusief universiteiten) en de instellingen zonder winstoogmerk worden afgeleid van de bijdragen van het Rijk. Deze rijksbijdragen zijn uitkomstig uit de primaire bron van het Rijk.</p> <p>Bron II Type Aangiftecijfers van de Belastingdienst Frequentie Maandelijks Toelichting Het CBS ontvangt maandelijks via de Belastingdienst en UWV loongegevens over het niet-academisch bekostigd onderwijs en de instellingen zonder winstoogmerk.</p> <p>Bron III Type Raming Frequentie Maandelijks Toelichting De raming van de inkomsten en uitgaven van het bekostigd onderwijs (exclusief universiteiten) en de instellingen zonder winstoogmerk wordt voltooid door gebruik te maken van jaarcijfers uit het verleden en begrotingen. De jaarcijfers en begrotingen waar de raming op wordt gebaseerd, zijn op baten-lasten basis in plaats van op kasbasis. Door het ontbreken van verdere informatie wordt hier niet voor gecorrigeerd.</p>

	Centrale overheid	Socialezekerheidsfondsen	Lokale overheid
Revisie	<p>Elk maandcijfer wordt tweemaal gereviseerd, te weten aan het eind van het volgend kwartaal en zes maanden na afloop van het jaar. Dit leidt tot het volgende revisieschema:</p> <p>juni: revisie januari, februari, maart + definitief jaar -1</p> <p>september: revisie april, mei, juni</p> <p>december: revisie juli, augustus, september</p> <p>maart t+1: revisie oktober, november, december</p> <p>Wanneer er binnen een maand grote wijzigingen in de cijfers aan het licht komen, zal dit binnen de maand worden herzien.</p>	<p>Elk maandcijfer wordt tweemaal gereviseerd, te weten aan het eind van het volgend kwartaal en zes maanden na afloop van het jaar. Dit leidt tot het volgende revisieschema:</p> <p>juni: revisie januari, februari, maart + definitief jaar -1</p> <p>september: revisie april, mei, juni</p> <p>december: revisie juli, augustus, september</p> <p>maart t+1: revisie oktober, november, december</p> <p>Wanneer er binnen een maand grote wijzigingen in de cijfers aan het licht komen, zal dit binnen de maand worden herzien.</p>	<p>Kwartaalcijfers kunnen gereviseerd worden als het volgende kwartaal gepubliceerd wordt en bij het beschikbaar komen van de administratieve jaarcijfers. Dit leidt tot het volgende revisieschema:</p> <p>september: revisie eerste kwartaal jaar t</p> <p>december: revisie tweede kwartaal jaar t</p> <p>maart t+1: revisie derde kwartaal jaar t</p> <p>december t+1: revisie eerste t/m vierde kwartaal jaar t</p>
Worden de data ook gebruikt in kwartaalstatistiek Nationale Rekeningen?	Ja, voor de samenstelling van de niet-financiële rekening. Voor de samenstelling van de financiële rekening in de kwartaalstatistiek heeft het CBS aparte informatie.	Nee, voor de samenstelling van de kwartaalcijfers op transactiebasis worden andere cijfers en andere verwerkingsmethoden gebruikt. Via onderstaande link is de methodebeschrijving te vinden van de kwartaal-statistieken Overheidsfinanciën - waaronder Wettelijke sociale verzekeringsinstellingen. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-BE-06-001	Ja
Transitie van maandelijke kascijfers naar kwartaalcijfers conform ESR	<p>Voor de transitie van maandelijke kascijfers naar kwartaalcijfers conform ESR moeten enkele transacties worden gecorrigeerd voor het moment van registratie. Dit betreft transacties waarbij het moment waarop de uitgave of inkomst door de kas stroomt niet overeenkomt met het moment waarop de transactie volgens ESR moet worden geregistreerd (registratie op transactiebasis). Onderstaande lijst geeft een overzicht van de uitgaven en inkomsten waar dit betrekking op heeft:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De uitgaven van het btw-compensatiefonds - De uitgaven voor zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget - De BNI-afdracht aan de Europese Unie - De uitgaven voor de aankoop van militaire goederen - De bijdragen aan wettelijke sociale verzekeringsinstellingen - De belastingontvangsten - De inkomsten uit de winning van aardgas - De inkomsten van wettelijke sociale verzekeringsinstellingen - De inkomsten uit de verkoop van militaire goederen - De inkomsten uit de verkoop van emissierechten - De inkomsten uit de veiling van vergunningen voor frequenties mobiele communicatie - Overige incidentele en/of kleine transacties die moeten worden gecorrigeerd voor moment van registratie <p>Daarnaast vinden nog enkele andere correcties dan wel toevoegingen plaats om te voldoen aan de richtlijnen van het ESR. Deze correcties hebben geen effect op het saldo. Het betreft de volgende transacties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investerings in eigen beheer worden toegevoegd aan de investeringen - De overdracht van het Rijk naar de SZF (rijksbijdrage) wordt op transactiebasis geboekt als sociale voorziening naar huishoudens, zie SZF kolom - De toegerekende sociale premies ten laste van werkgevers worden toegevoegd - De uitkeringen sociale verzekering rechtstreeks door werkgevers worden toegevoegd - De rentebaten en -lasten en het intermediair verbruik worden gecorrigeerd voor toegerekende bankdiensten - Overige incidentele en/of kleine correcties <p>Vervolgens vindt - conform ESR - nog een conceptuele correctie plaats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toevoegen inkomsten van en uitgaven aan European Financial Stability Facility (EFSF) <p>Ten slotte worden voor de transitie naar kwartaalcijfers conform ESR de financiële transacties uit de maandcijfers verwijderd. De financiële rekening wordt op kwartaalbasis via een ander proces en op basis van een andere bron samengesteld.</p>	<p>Niet van toepassing aangezien er voor de kwartaalcijfers op transactiebasis andere bronnen en methoden gebruikt worden dan voor de maandcijfers op kasbasis. Daardoor is transitie van maand- naar kwartaal- of jaarcijfers niet mogelijk. Wel is het mogelijk een overzicht te geven van de belangrijkste verschillen tussen de maandcijfers enerzijds en de kwartaal- en jaarcijfers anderzijds:</p> <p>Verschillen in gebruikte bronnen:</p> <p>Voor de samenstelling van de kwartaalcijfers op transactiebasis worden niet dezelfde bronnen en methoden gebruikt als bij de maandcijfers op kasbasis. De gebruikte bronnen voor de kwartaalcijfers zijn: Kwartaalleveringen vanuit de administratie van de SZF instellingen, jaarverslagen, fondsennota's en premieoverzichten. Deze bronnen bevatten voornamelijk cijfers op transactiebasis.</p> <p>Naast verschillen voor wat betreft gebruikte bronnen, verschillen de maandcijfers enerzijds en de kwartaal- en jaarcijfers anderzijds ook voor wat betreft boekingswijze. Kwartaal- en jaarcijfers worden op transactiebasis geboekt. Dat heeft een aantal consequenties:</p> <p>Inkomsten en uitgaven van sociale verzekeringsinstellingen in de rol van tussenpersoon:</p> <p>Op kasbasis worden alle inkomsten en uitgaven geregistreerd. Voor sommige inkomsten en uitgaven gelden de sociale verzekeringsinstellingen alleen als tussenpersoon. Zo regelt het Zorginstituut Nederland internationale betalingen tussen Nederlandse zorgverzekeraars en zorgverzekeraars in het buitenland. Op transactiebasis worden deze betalingen niet geregistreerd. Internationale betalingen die ten laste komen van de verplichte basiszorg worden wel geregistreerd op transactiebasis.</p> <p>Inkomsten en uitgaven zorgverzekeraars:</p> <p>Inkomsten en uitgaven in het kader van de ZVW (basiszorg) die gemaakt worden door zorgverzekeraars worden op transactiebasis gezien als middelen en bestedingen van de overheid. Omdat deze bedragen niet via de kas van de SZF instellingen lopen worden deze bedragen ook niet op maandbasis geregistreerd. Het gaat hier om zorguitkeringen, de nominale premies en de aankopen van verzekeringsdiensten.</p> <p>Op transactiebasis worden de sociale voorzieningen niet meegenomen bij de SZF (maar bij het Rijk). Voorzieningen worden niet uit premies maar direct uit rijksbijdragen gefinancierd. Op kasbasis registreren we alle betalingen die via de kas lopen. Daartoe behoren ook de inkomsten en uitgaven van voorzieningen die via de kas van de sociale verzekeringsinstellingen lopen. Hiertoe behoren o.a. de Toeslagenwet, de Wajong en de Algemene Kinderbijslagwet.</p> <p>Op kasbasis worden afdrachtkortingen niet geregistreerd. Alleen betalingen die daadwerkelijk binnen komen worden geregistreerd. Op transactiebasis worden kortingen op premies bij de premies opgeteld bij de middelen. Bij de bestedingen vindt een tegenboeking plaats in de vorm van een subsidie of een overdracht.</p> <p>Investerings in eigen beheer worden bij de kwartaalcijfers op transactiebasis toegevoegd aan de investeringen.</p>	<p>- Correcties van boekingen</p> <p>Dit betreft hier enerzijds verschuivingen tussen economische categorieën en anderzijds niveaucorrecties. Verschuivingen in economische categorieën worden doorgevoerd bij foutieve coderingen in het bronmateriaal, meestal hebben deze verschuivingen geen invloed op het EMU-saldo. Echter, verschuivingen tussen economische categorieën door conceptuele verschillen tussen BBV en het ESR (zoals de behandeling van superdividend) kunnen wel invloed hebben op het EMU-saldo.</p> <p>Niveaucorrecties, waarbij het niveau van de boeking aangepast wordt, heeft invloed op het EMU-saldo. De niveaucorrecties zijn het gevolg van verkeerde boekingen (bijvoorbeeld te weinig loon geboekt omdat de administratie van de berichtgever nog niet volledig bijgewerkt is), niet aannemelijke saldi (bij overige lokale overheden wordt er gecorrigeerd voor tegenstrijdige ontwikkelingen in bronnen) en van verschillen tussen het BBV en het ESR.</p> <p>Tot niveaucorrecties behoren bijvoorbeeld het verdelen van belastingontvangsten en inkomstenoverdrachten over de kwartalen. Volgens het BBV worden de belastingontvangsten geboekt zodra de aanslag wordt opgelegd. Hierdoor worden de belastingontvangsten voor een heel jaar in de regel geheel in het eerste kwartaal geboekt. Toepassing van het ESR leidt bij de decentrale overheden in de regel tot een gelijkmatige verdeling van de belastingontvangsten over de kwartalen.</p> <p>- Aansluitingscorrecties</p> <p>Op Nederland totaalniveau worden per subsector (gemeenten, GR, provincies of waterschappen) nog correcties gemaakt bij de rente en inkomens- en kapitaaloverdrachten om aan te sluiten op de gegevens van andere subsectoren van de overheid zoals Rijk en onderwijsinstellingen.</p>